

ĐỀ THI TUYỂN SINH ĐẠI HỌC NĂM 2010
MÔN: NGỮ VĂN; KHỐI D

Thời gian làm bài: 180 phút, không kể thời gian phát đề.

PHẦN CHUNG CHO TẤT CẢ THÍ SINH (5,0 điểm):

Câu 1 (2 điểm)

Câu 2 (3 điểm)

PHẦN RIÊNG (5 điểm):

Thí sinh chỉ được làm một trong hai câu (câu 3a hoặc câu 3b).

Câu 3a: Theo chương trình Chuẩn (5 điểm)

Câu 3b: Theo chương trình Nâng cao (5 điểm)

BÀI GIẢI GỢI Ý:

PHẦN CHUNG CHO TẤT CẢ THÍ SINH (5,0 điểm)

Câu 1 (2 điểm)

1. Yêu cầu về kỹ năng:

- Học sinh cần trình bày ngắn gọn, rõ ràng, đầy đủ
- Dẫn dắt lưu loát, không mắc lỗi chính tả.

2. Yêu cầu về kiến thức:

Học sinh có thể diễn đạt bằng nhiều cách khác nhau, nhưng cần phải nêu được những ý cơ bản sau:

- Trong truyện ngắn “ Vợ nhặt” của Kim Lân, việc Tràng “ nhặt” được vợ đã khiến cho:
 - + Cả xóm ngụ cư ngạc nhiên, “ họ đứng cả trong ngưỡng cửa nhìn ra bàn tán”
 - + Bà cụ Tứ ngạc nhiên, “ đang đi bà đứng sững lại”
 - + Tràng cũng ngạc nhiên, “ anh cũng không ngờ”

- Sự ngạc nhiên của các nhân vật có ý nghĩa về nội dung và nghệ thuật:
 - + Về nội dung: Trong sự túng đói quay quắt, ngay trên bờ vực của cái chết, con người lao động vẫn hướng về sự sống, tin tưởng ở tương lai, khát khao tổ ấm gia đình và thương yêu, đùm bọc lẫn nhau.
 - + Về nghệ thuật:
 - Xây dựng được tình huống truyện độc đáo, hấp dẫn- Tràng nghèo, xấu, lại là dân ngụ cư, giữa lúc đói khát nhất, khi cái chết đang cận kề lại “nhặt” được vợ.
 - Tình huống này là một nghịch cảnh éo le, gây ngạc nhiên cho mọi người.

Câu 2 (3 điểm)

1. Yêu cầu về kĩ năng:

- Nắm vững phương pháp làm bài văn nghị luận xã hội.
- Bố cục rõ ràng, lập luận chặt chẽ, lí lẽ xác đáng, dẫn chứng phù hợp.
- Diễn đạt lưu loát, mạch lạc, trong sáng, không mắc lỗi chính tả, dùng từ, ngữ pháp.

2. Yêu cầu về kiến thức:

Học sinh có thể trình bày theo nhiều cách, nhưng cần làm rõ được những ý chính sau:

- Nêu vấn đề cần nghị luận: Đạo đức giả là căn bệnh chết người luôn nấp sau bộ mặt hào nhoáng.
- Đạo đức giả là sự lừa dối mọi người, lừa dối chính mình.
- Những thủ đoạn mưu mô, xảo trá, nham hiểm của những kẻ có tâm địa xấu xa được che đậy bởi những lời nói và hành động bên ngoài là tốt đẹp nhưng thực chất không như vậy, kiểu như “ xanh vỏ đỏ lòng” hay “ miệng nam mô bụng bồ dao găm”.
- Những biểu hiện của đạo đức giả là làm cho mọi người dễ bị ngộ nhận, dễ nhầm lẫn khi nhìn nhận , đánh giá con người, sự việc qua vẻ bề ngoài.
- Những kẻ đạo đức giả đã làm cho các giá trị , các chuẩn mực về đạo đức bị đảo lộn, niềm tin vào sự tốt đẹp của con người và xã hội bị sứt mẻ.

- Những bộ mặt hào nhoáng, vẻ sang trọng, lời nói hoa mỹ, thậm chí cả những giọt nước mắt cá sấu chỉ là lớp sơn màu mè của những kẻ đạo đức giả thường sử dụng để làm cho mọi người không nghi ngờ, thiếu cảnh giác với những tâm địa xấu xa, những việc làm thất nhân tâm.
- Đạo đức giả là căn bệnh trầm kha, phá hoại cuộc sống tốt đẹp của con người.
- Chân lý của cái đẹp trong cuộc sống là “chân thiện mỹ” – đạo đức là chuẩn mực để con người hoàn thiện mình, sống cuộc sống đúng nghĩa là Người.
- Mọi người cần phải trung thực với chính mình và trung thực với mọi người, rèn luyện tu dưỡng mình theo chuẩn mực của đạo đức chân chính
- Mỗi người cần tỉnh táo nhận diện, vạch mặt và đấu tranh với những biểu hiện của đạo đức giả trong cuộc sống để cuộc sống của chúng ta ngày càng tốt đẹp hơn.

PHẦN RIÊNG (5 điểm)

Thí sinh chỉ được làm một trong hai câu (câu 3a hoặc câu 3b).

Câu 3a: Theo chương trình Chuẩn (5 điểm)

1. Yêu cầu về kỹ năng:

- Biết cách làm bài nghị luận văn học, vận dụng khả năng đọc - hiểu để cảm nhận đoạn thơ.
- Kết cấu chặt chẽ, diễn đạt lưu loát, không mắc lỗi chính tả, dùng từ, ngữ pháp.

2. Yêu cầu về kiến thức:

Trên cơ sở hiểu biết về Thanh Thảo và đoạn trích trong bài “Đàn ghi ta của Lor-ca”, học sinh trình bày cảm nhận của mình về đoạn thơ. Bài viết có thể trình bày theo nhiều cách, nhưng cần phải nêu được những ý cơ bản sau:

- Giới thiệu tác giả, tác phẩm:
 - + Thanh Thảo là một trong những gương mặt tiêu biểu cho thế hệ các nhà thơ trưởng thành trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước.

+ Thơ Thanh Thảo thường suy tư trần trở về các vấn đề xã hội và thời đại. Là cây bút tiên phong trên con đường hiện đại hoá thơ Việt theo hướng tượng trưng siêu thực.

+ Đàn ghi ta của Lor-ca in trong tập thơ “ Khói vuông ru bích”, là một trong những sáng tác tiêu biểu cho kiểu tư duy thơ tượng trưng.

+ Bài thơ ngợi ca vẻ đẹp nhân cách, tâm hồn và tài năng của Lor-ca, nhà thơ, nhà cách tân vĩ đại của văn học Tây Ban Nha và thế giới thế kỉ XX.

- Cảm nhận về đoạn thơ:

+ Hình ảnh Lor-ca cùng tiếng đàn ghi ta trên đường đấu tranh:

- Hình tượng Lor-ca được nhà thơ phác hoạ bằng những nét vẽ mang dấu ấn của thơ siêu thực: “ tiếng đàn bọt nước”, “ áo choàng đỏ gắt” “ vàng trắng chéng choáng”, “ yên ngựa mỗi mòn”... Lor-ca hiện lên mạnh mẽ song cũng thật lẻ loi trên con đường gập ghềnh, xa thẳm.
- Lor-ca dùng tiếng đàn làm phương tiện đấu tranh chống lại chế độ độc tài cũng như đấu tranh chống lại sự trì trệ, lạc hậu của nghệ thuật Tây Ban Nha.
- Lor-ca là một chiến sĩ, nghệ sĩ đơn độc vì là người tiên phong và mục đích đấu tranh chân chính của ông chưa có người nhập cuộc, chia sẻ.

+ Hình ảnh Lor-ca trên đường ra bãi bắn: Bình thản, đầy ấn tượng.

- Cái chết đột ngột của Lor-ca gợi một nỗi đau đớn. Cái chết của Lor-ca đồng nghĩa với một giá trị nhân văn cao cả của Tây Ban Nha cũng chết đi
- Quanh cái chết như có sự căm phẫn trước thế lực tàn độc đã kết liễu một con người mà một đời sống vì tình thương yêu và vì nghệ thuật, vì nước nhà của mình.
- Sự đồng cảm, xót thương và ngưỡng mộ, ngợi ca người chiến sĩ không chịu khuất phục Lor-ca trong cách miêu tả đáng đi của Lor-ca.

+ Tiếng đàn của Lor-ca:

- Tiếng đàn giàu chất tạo hình, đầy màu sắc gắn với quê hương, với tình yêu ngọt ngào, sâu lắng

- Tiếng ghi ta và những hình ảnh so sánh có sự chuyển đổi cảm giác: tiếng ghi ta nâu, tiếng ghi ta lá xanh, bầu trời cô gái ấy.
 - Tiếng đàn có số phận bi thương: “ vỡ ta” và “ rờn rờn máu chảy”
- Đánh giá: Với sự kết hợp hài hoà giữa tự sự và trữ tình, lời thơ giàu nhạc tính, hình ảnh thơ đẹp có ý nghĩa tượng trưng mang đậm bản sắc Tây Ban Nha, gợi nhiều liên tưởng, đoạn thơ thể hiện tình cảm tiếc thương và ngợi ca, khẳng định sự trường tồn của Lor-ca và nghệ thuật của ông.

Câu 3b: Theo chương trình Nâng cao (5 điểm)

1. Yêu cầu về kĩ năng:

- Biết cách làm bài nghị luận văn học, vận dụng khả năng đọc - hiểu để cảm nhận được về chi tiết trong hai tác phẩm.
- Kết cấu chặt chẽ, diễn đạt lưu loát, không mắc lỗi chính tả, dùng từ, ngữ pháp.

2. Yêu cầu về kiến thức:

Trên cơ sở hiểu biết về Nam Cao và những chi tiết trong tác phẩm “ Chí Phèo” và “ Đồi thừa”, học sinh trình bày cảm nhận của mình. Bài viết có thể trình bày theo nhiều cách, nhưng cần phải nêu được những ý cơ bản sau:

- Giới thiệu tác giả, tác phẩm:
 - + Nam Cao là nhà văn hiện thực xuất sắc của văn học Việt Nam hiện đại.
 - + Nam Cao là người có tấm lòng đôn hậu , giàu yêu thương, gắn bó ân tình sâu nặng tha thiết với những người nông dân .Mỗi trang viết của ông luôn ánh lên niềm tin vào phẩm chất tốt đẹp của con người.
 - + “ Chí Phèo” một kiệt tác của Nam Cao viết về người nông dân, “ Đồi thừa” một truyện ngắn hay về đề tài người trí thức tiểu tư sản trước cách mạng tháng Tám.
- Cảm nhận về chi tiết “ bát cháo hành” của Thị Nở và chi tiết “ âm nước đầy và nước hầy còn ấm của Từ:
 - + Nhân vật Thị Nở là người phụ nữ bất hạnh, xấu xí , bị đẩy ra khỏi cộng đồng nhưng ở Thị niềm tin về con người không suy giảm dù đó là ai? Như thế nào?

- Khi Chí Phèo bị bệnh , Thị chăm sóc chân tình : Bát cháo hành mà Thị mang sang cho Chí Phèo ăn là biểu hiện cụ thể, sinh động
- Bát cháo hành là bát cháo đầy tình người, là vị thuốc hiệu nghiệm để thức tỉnh con vật người trở về làm người lương thiện
- Lòng yêu thương, sự chân thành, tự nguyện, mộc mạc của Thị Nở đã thức tỉnh Chí Phèo. Đó là sức mạnh của tình thương có khả năng cảm hoá và thức tỉnh linh hồn, bản chất lương thiện trong con người bị tha hoá

+ Nhân vật Từ là người phụ nữ phải chịu nhiều bất công trong cuộc sống nhưng ở Từ sự nhẫn nại, đồng cảm và vị tha là nét đẹp của người phụ nữ.

- Từ bị xem là nguyên nhân trực tiếp của sự sụp đổ giấc mộng văn chương, bị đánh đập, bị doạ giết bị đuổi ra khỏi nhà nhưng Từ vẫn không giận chồng mà càng thấy thương chồng hơn, luôn chăm sóc chồng chu đáo
- Âm nước đầy và nước hã còn ấm là chi tiết đặc sắc, đó là sự ý tứ của Từ, là tấm lòng yêu thương chân thật và vị tha
- Âm nước đầy và ấm ấy đã khiến Hộ thức tỉnh nhận ra lỗi lầm của mình và hối hận bởi cách ứng xử của mình

+ Đánh giá: Hai chi tiết ở hai tác phẩm là những chi tiết đắt giá và hay nhất của Nam Cao khi viết về người phụ nữ trước cách mạng. Nhà văn muốn gửi thông điệp: Lòng yêu thương chân thành, sự đồng cảm sâu sắc, lòng vị tha là vẻ đẹp của người phụ nữ có sức mạnh diệu kì thức tỉnh con người

Cô Trần Thị Thanh Thủy
Tổ trưởng Tổ Văn THPT Bùi Thị Xuân, TP.HCM